Arveskifte på Gvannes år 1600

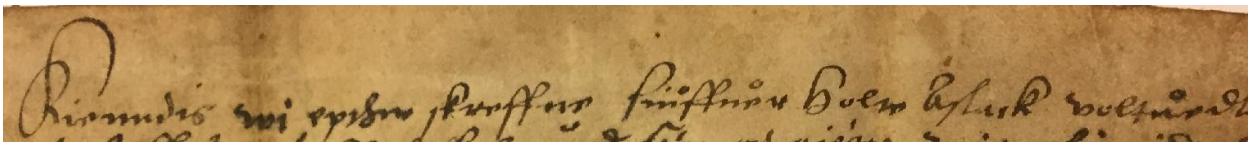

«Kiendis wi epther skreffne Siuffuer Holte Aslack Voltuedt»

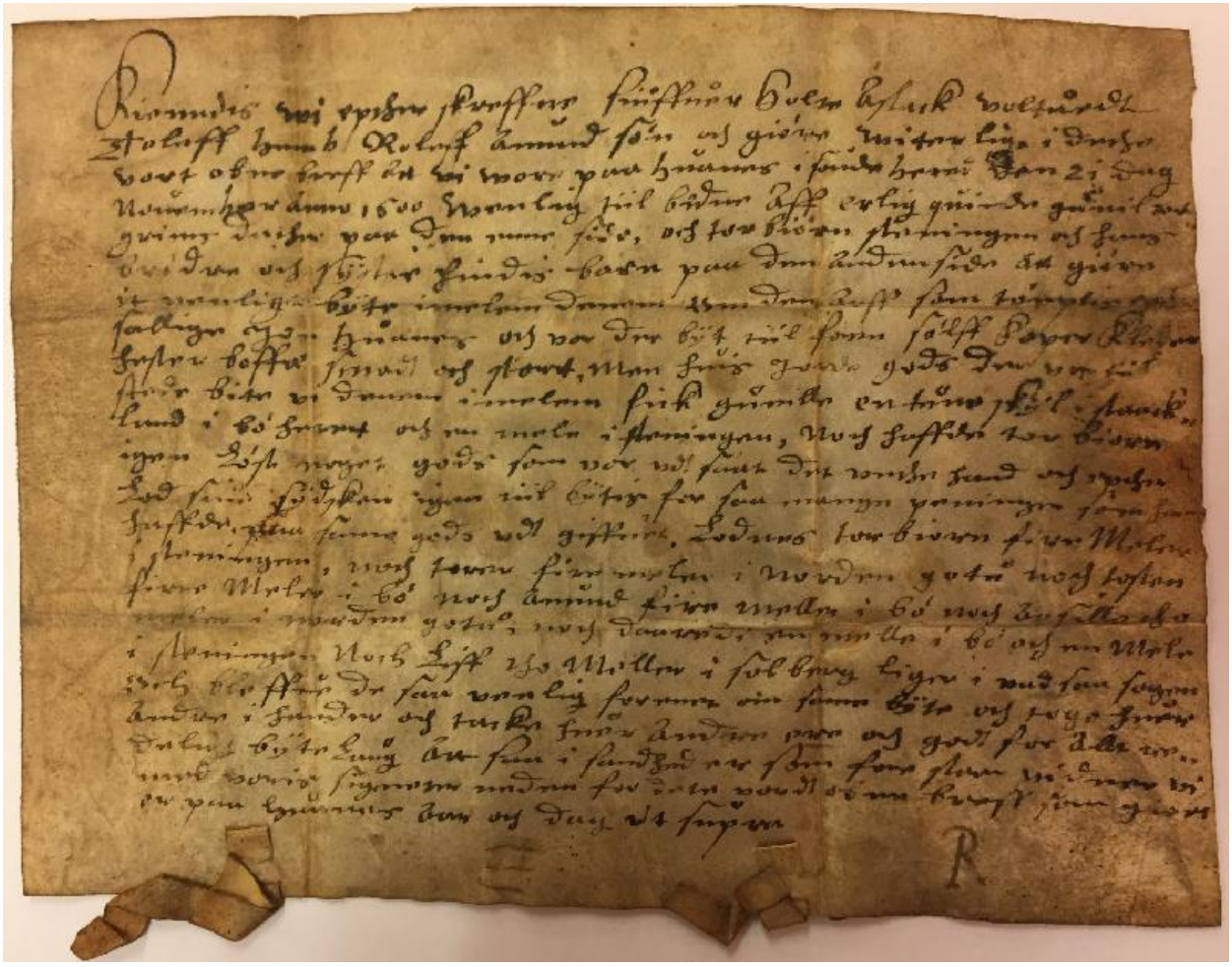

RA/EA-5965 Riksarkivets diplomsamling, serie F01a - RA-diplom, pergament. "Normal" størrelse - 1196 – 1823, eske 878, mappe 9: NRA dipl. perg. Datering: 1600 nov. 21 - 21.11.1600

En oppsummering av dokumentet:
Enka Gunhild Torgrimsdtr hadde innkalt lagrettsmennene Sigurd Holte, Aslak Voltveit, Tollev Hem og Rollev Anundsen til Gvannes 21. november anno 1600. Hun ønsket å skifte jordegodset etter avdød ektemann Jon Torbjørnsen mellom seg og 7 barn. Alt løst gods (sølv, kobber, klær og husdyr) hatt blitt arveskiftet tidligere.

Det gjensto nå å fordele 4 tønner og 5 meler landskyld mellom enka og barna Torbjørn, Tor, Torstein og Anund Jonssønner, Åshild, Dorte og Liv Jonsdøtre.

Arvinger/Gårder (Antall meler) *	Stokkland Bø	Stenningen Saude	Nordagutu Saude	Midbø Bø	Solberg Vassås **	Sum meler
Gunhild Torgrimsdtr enke	6	1				7
Torbjørn Jonsen		4				4
Tor Jonsen			4			4
Torstein Jonsen				4		4
Anund Jonsen				4		4
Åshild Jonsdtr			2			2
Dorte Jonsdtr		1		1		2
Liv Jonsdtr					2	2
Sum meler i skiftet	6	6	6	9	2	29
Skyld hele gården (meler)	12	12	24	30	12	

Eiere av landskyld senere skattelister

1603 Eiere/Gårder (Antall meler)	Stokkland Bø	Stenningen Saude	Nordagutu Saude	Midbø Bø	Solberg Vassås
Lars Gvannes		6			
Torborg Stenningen (leilending)					
Sigurd Holte			6		
Tollev Hem			6		
Torbjørn Nordagutu (leilending)					
Torbjørn Midtbø (leilending)					

Skattelisten fra 1603 viser personer med landskyld i sum større enn 4 tønner korn. I tillegg brukere av halvgårder/ødegårder. Disse brukerne (leilendinger) kan ha eiendommer med landskyld mindre enn 4 tønner korn i sum.

1615 Eiere/Gårder (Antall meler)	Stokkland Bø	Stenningen Saude	Nordagutu Saude	Midbø Bø	Solberg Vassås
Lars Gvannes	6	7			
Eilev Solberg	3				
Østen Valen i Lunde	3				
Vetle Vegheim	3				
Torstein Stenningen		5			
Bonden selv			3		
Sigurd Holte			3		
Knut Edingsås og medarvinger			6		
Torger Roe			6		
Vetle Vegheim			3		
Tollev Hem			3		
Rollev Klevar			2		
Orm Flathus			1		

Tor Leikvang				9	
Torstein Stenningen				4	
Jon Gvannes				4	
Torger Roe				1	
Maren Hegland, Lardal				12	

1624 Eiere/Gårder (Antall meler)	Stokkland Bø	Stenningen Saude	Nordagutu Saude	Midbø Bø	Solberg Vassås
Knut Solberg					9
Torger Roe (Odel)			8	1	1
Torstein Stenningen (Odel)		5			1,5
Eilev Solberg, Drangedal (Odel)	3				
Rollev Klever (Pant)	6				
Østen Gvåla (Gifting)	3				
Lars Gvannes (Odel)		2			
Klaus Klausen, Skien (Pant)		5			
Bjørn Nordagutu (Odel)			12		
Ole Høgsrud (Odel)			3		
Torger Tinne (gifting/barne)			1		
Jon Torbjørnsen, Sauherad (Odel)				4	
Arne Barlaug (Gifting)				13	
Maren Hegland, Lardal (Odel)				11,25	
	12	12	24	29,25	11,5

*«I eit ikkje dagsett dokument, men det er frå 1620-åra, skriv presten Jens Christensøn Ries Slagelse at han etter spurnad frå Peder Jensøn har røkt etter hos Lars Gvannes og Jon Stenningen om 1 mæle i Stenningen. Anund Jonsson hadde i 1600 ervd denne parten, men stefaren Lars Gvannes hadde så «oppebaaret samme Mæle, men nu tilkommer Nerverende Anund samme Mæle att». (Jens Christensøn var sokneprest i Sauherad 1621-41.)» ****

Med utgangspunkt i arveskiftet 1600 gjøres det forsøk på å følge arvepartene i de ulike gårdene.

Torbjørn Jonsen – fikk 4 meler i Stenningen. I 1603 på Stenningen nevnes Torberg/Torbjørg som leilending. Kanskje var dette enka etter Torbjørn. I skattelistene etter 1609 er Torbjørn ikke nevnt.
I 1624 er Jon Torbjørnsen (uten oppgitt bosted) oppgitt med 4 meler som odelsgods i Midtbø. Dette var trolig Torbjørn Jonsens sønn. Jon Torbjørnsen hadde også odelsgods i Nesland og Høgsrud. Dette godset kan ha kommet med kona hans. Jon er nevnt i skattelistene til 1626.
Arne Barlaug hadde også gods i Midtbø, som han hadde fått fra nåværende kone. I 1704 vitnet Peder Ådnesen/Arnesen, 62 år gammel, i en grensetvist og fortalte at han var sønn til Ådne/Arne Barlaug og Åste Torbjørnsdtr. Åste Torbjørnsdtr var trolig datter til Torbjørn Jonsen.

Tor Jonsen – fikk 4 meler i Nordagutu. Det er ikke funnet mulige spor etter han i kildene.

Torstein Jonsen – fikk 4 meler i Midtbø. Han er oppført med 5 meler i Stenningen i 1615. I 1624 med 5 meler samme sted som sin odel samt 1,5 mele i Solberg i Vassås. I tillegg hadde Torstein 4 meler som giftings gods i Kise. Han er nevnt i skattelistene på Stenningen til 1625.
Jon (trolig sønn til Torstein) er nevnt på Stenningen 1626 – 1645. I 1645 nevnes han med kona si og med husmannen Jacob og kone.
Torbjørn (kanskje sønn til Torstein) er nevnt på Stenningen 1647 -1650 og så på Prestegarden (Nes nordre). Det ser ut til å bli stor aldersforskjell på Jon og Torbjørn. Kanskje 2 forskjellige mødre.

Anund Jonsen – fikk 4 meler i Midtbø. Etter ca 1625 er han ikke funnet i kildene.

Åshild Jonsdtr – fikk 2 meler i Nordagutu. Hun er ikke funnet igjen i kildene.

Dorte Jonsdtr – fikk 1 mele i Stenningen og 1 mele i Midtbø. Hvem hun giftet seg med kan ikke direkte leses ut av senere eiere av disse godsdelene. Kfr drøfting i neste avsnitt. Men andre indikasjoner peker mot Rollev Anundsen Klevar, som var lagrettsmann ved arveskiftet i 1600.

Liv Jonsdtr – fikk 2 meler i Solberg i Vassås sogn i Hof Prestegjeld. Hun er ikke funnet direkte i kildene etter dette. Men i 1624 oppgir Torger Roe å ha 1 mele i den gården som odel. Torger Roe oppgir også blant annet å ha 8 meler i Nordagutu og 1 mele i Midtbø. Det er derfor mye som taler for at Torger Roe var/hadde vært gift med enten Liv eller Dorte. Videre oppgir Torstein Stenningen å ha 1,5 mele i gården, også som sin odel. Kanskje giftet Torger seg med Liv og byttet til seg mer av «Gvannes arven» etter det? Kanskje døde Liv uten arvinger og broren Torstein fikk hennes del av Solberg?

Oppsummering
Jon Torbjørnsen på Gvannes (ca 1540 – ca 1600) skifte 1600
- g1m Gunhild Torgrimsdtr (ca 1540 – ?) enke i skifte 1600
  - g2m Lars (ca 1560 – ca 1627)

1 Torbjørn Jonsen (ca 1570 – ca 1602) på Stenningen
- gm Torbjørg ?
- 11 Jon Torbjørnsen (ca 1595 – ca 1626)
- 12 Åste Torbjørnsdtr (ca 1600 - ?)
- gm Arne Barlaug

2 Tor Jonsen (ca 1575 -)
3 Torstein Jonsen (ca 1575 – ca 1625)
- 31 Jon Torsteinsen (ca 1595 – ca 1645)
- 32 Torbjørn Torsteinsen (ca 1620 – etter 1680)

4 Anund Jonsen (ca 1580 – etter ca 1625)
5 Åshild Jonsdtr (ca 1570 – etter 1600)
6 Dorte Jonsdtr (ca 1570 – 1659)
- gm Rollev Anundsen Klevar (ca 1565 – ca 1644)

7 Liv Jonsdtr (ca 1580 – etter 1600)
- gm Torger Roe (ca 1570 – ca 1641)
- ?71 Åse Torgersdtr (ca 1605 – 1653) ****
  - g1m Knut Roe (ca 1600 – ca 1644)
  - g2m Torjus Gulbrandsen Gunheim (ca 1600 – 1660)

Fotnoter:
* Landskyld 1 tønne korn = 6 meler

** Solberg (nordre) i Vassas i Hof prestegjeld, Vestfold. Det er ikke funnet spor etter Telemarksforbindelser på Solberg i Vassås. Hof bygdebok, Gards og slektshistorie 2, side 854 + Solberg hadde landskyld på 16 lispund. 1 Skippund korn inneholdt 20 lispund. 1 Skippund korn = 2,5 tønne korn. Dvs Solberg hadde en total landskyld på 2 tønner korn (12 meler). (https://www.nb.no/items/c15efc5a719a2c78505e0de076f6bc83?page=393)

*** Sauheradsoga III side 49

**** Kfr egen kildedrøfting «Roe og Gunheim omkring 1650»